

SEYHAN İLÇESİ GÖÇ HARİTASI

Fatih AKTAŞ

© Copyright 2025

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Yayınevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitap "Seyhan İlçesi Göç Haritası" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ISBN

978-625-375-561-4

Kitap Adı

Seyhan İlçesi Göç Haritası

Editör

Levent DUMAN

ORCID iD: 0000-0003-3975-6668

Yazar

Fatih AKTAŞ

ORCID iD: 0009-0006-8958-1754

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SOC007000

DOI

10.37609/akya.3733

Kütüphane Kimlik Kartı

Aktaş, Fatih.

Seyhan İlçesi Göç Haritası / Fatih Aktaş; ed. Levent Duman.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2025.

178 s. : harita, şekil, tablo, resim. ; 160x235 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253755614

GENEL DAĞITIM

Akademisyen YAYINEVİ A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İthaf

Bir asır önce göç eden bir ailenin ferdi olarak bugün göç eden insanların yaşam öyküsünü kaleme almak benim için büyük onurdur. Göç etmenin nasıl bir hissiyat olduğunu aslında göç eden bilebilir ancak bir insanın doğup büyüdüğü yeri terk etmesi demek yaşadığı ne kadar iyi kötü hatıra varsa hepsini geride bırakması demektir. Kaldı ki bir mahalleden bir mahalleye göç ederken bile geride neler bırakıyoruz... Bazen de fiziki göç olmasa da ebediyete intikal eden sevdiklerimizin göçleri kalbimizi sızlatır. Bu da demek oluyor ki aslında göç yarım kalmaktır. Bu vesileyle hayatımın şekillenmesinde hep öncülük eden rahmetli babamı saygıyla yâd ediyor, bu çalışmamı hayatı hep zorluklarla geçen kıymetli babam Tekin Aktaş'a ithaf ediyorum. Saygı ve minnetle...

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ	4
2.1. Araştırmanın Kapsamı	4
2.2. Evren ve Örneklem	5
2.3. Araştırmanın Problemi	6
2.4. Araştırmanın Yöntemi	8
2.5. Araştırmanın Sorgu Alanları	9
2.5.1. Temel Varsayım	9
2.5.2. Alt Varsayımlar	9
2.6. Nitel Araştırma Yöntemi	10
2.7. Nicel Araştırma Yöntemi	10
2.8. Araştırmanın Tekniği	10
2.9. Araştırmanın Sınırlılıkları	11
2.10. Araştırma Alanı	11
2.10.1. Genel Açıdan	11
2.10.2. Tarihi Süreç	12
2.10.3. Coğrafi Yapı ve İklim	13
2.10.4. Mahalle Yapısı	14
3. KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE	15
3.1. Göç Kavramı ve Kuramları	15
3.1.1. Göçün Kavramsal Tanımı	15
3.1.2. Göç Hareketliliğine İlişkin Kavramlar	19
3.1.3. Göçe Etki Eden Nedenler	23
3.1.4. Anadolu Coğrafyasında Göç Hareketlilikleri ve Göçün Genel Etkileri	28
3.1.5. Göç Türleri	34
3.2. Göçün Kentleşmeye Olan Etkisi	37
3.2.1. Kent Kavramının Kavramsal Analizi	37
3.2.2. Kentleşmenin Tarihsel Süreci	38
3.2.3. Kentleşmenin Nedenleri ve Ortaya Çıkardığı Sorunlar	39
3.3. Adana Kent Tarihi ve Demografik Dönüşümler	46
3.3.1. Çukurova'ya Genel Bakış	46
3.3.2. Coğrafi Açıdan Adana	47
3.3.3. Tarihi Süreçte Kentin Adı	49

3.3.4. Kentin Tarihsel Gelişimi	50
3.3.5. Kentin Nüfus Hareketliliği	53
3.3.5.1. Osmanlı Dönemi	53
3.3.5.2. Cumhuriyet Dönemi	58
3.4. Seyhan İlçesi Göç Haritası	61
3.4.1. Genel Değerlendirme	62
3.4.2. Seyhan İlçesinin Mahalle Yapısı	64
3.4.3. Nüfus ve Demografik Yapı	78
3.4.4. Seyhan İlçesinin Genel Yapısı ve Nüfus Dağılımı	82
3.5. Seyhan'da Kentleşme Dinamikleri	87
3.6. Seyhan'ın Kentsel Yapısında Göçün Rolü	99
3.6.1. Tarım Sektörüne Bağlı Göç Eden Mevsimlik İşçiler	103
3.6.2. Terör Nedeniyle Göç Eden Aile ve Bireyler	103
3.6.3. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Asayiş Olayları ve Zorunlu Göç Süreçleri	103
3.6.4. Göç Kararlarında Hemşehricilik ve Akrabalık İlişkilerinin Belirleyiciliği	104
3.6.5. Seyhan'ın İklim ve Coğrafi Avantajlarının Göç Üzerindeki Etkisi	104
3.6.6. Kentsel Gelişimin Göçe Etkisi	105
3.6.7. Geçici Koruma Altında Bulunan Suriyelilerin Kentsel Mekânda Konumlanması	105
3.6.8. Seyhan'a Göçün Mekânsal ve Sosyal Sonuçları	107
3.6.9. Göçün Seçmen Yapısındaki Etkisi	111
3.6.10. Göçmen Gruplarının Örgütlenme Şekilleri	113
4. YEREL PERSPEKTİFTEN SEYHAN'DA GÖÇÜN ETKİLERİ	115
4.1. Seyhan İlçesinde Göçün Genel Değerlendirmesi	116
4.2. Göçe Etki Eden Nedenler	121
4.3. Göçün Toplumsal Yapıya Etkisi	126
4.3.1. Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde Kullanımında Göçün Etkileri	144
4.3.2. Göçün Kültürel Kimlik ve Toplumsal Rollerin Değişimine Olan Etkisi ...	145
4.4. Göçün Kentleşmeye Olan Etkisi	146
4.5. Göçün Demografik Yapıya Etkisi	149
4.6. Göçmenlerin Mevcut Durumu	158
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	165
KAYNAKLAR	169

KAYNAKLAR

- 1927 Umumi Nüfus Tahriri, Ankara 1927.
- 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanun'u
- Akçadağ, E. (2012), Yasadışı Göç ve Türkiye. Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi, Rapor No; 42, İstanbul: Bilgesam Yayınları.
- Akgür, Z.G. (1997), Türkiye'de Kırsal Kesimden Kente Göç ve Bölgelerarası Dengesizlik (1970-1993), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Aliyev, S.M. (2001), "Kafkasya", DİA-24, s.159, İstanbul.
- Alphan, H., (2003), Land-use change and urbanization of Adana, Turkey. Land Degradation and Development, s.575-586.
- Atayün, Y. (2002), Mülteciler Sorununa Sosyolojik Bir Yaklaşım, Van Örneği, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arı, K. (2017), Türk Roman ve Öyküsünde "Mübadele", Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Dergisi (1), s.5-28.
- Akan, Y., ve Arslan, İ. (2008), Göç Ekonomisi, Türkiye Üzerine Bir Uygulama; Ekin Yayınları.
- Açıkgöz, R., Yusufoglu, Ö.Ş. (2012), "Türkiye'de Yoksulluk Olgusu ve Toplumsal Yansımaları", İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 1.Cilt, 1.Sayı, s.76-117.
- Adana Büyükşehir Belediyesi Arşivi
- Arık, B.T., On iki Asırlık Türk Yurdu Adana Fethinin Destanı, İstanbul 1943, s.5.
- Aktan, S., 1967, Dünkü ve Bugünkü Adana.
- UNHCR (2001), Dünya Mültecilerinin Durumu, İnsani Yardımın Elli Yılı (2000), Başkent Matbaası.
- Benevolo, L. (1995). Avrupa tarihinde kentler, İstanbul, Afa Yayıncılık.
- BİGD, Genel Nüfus Sayımı (20 İlkteşrin 1935), İstanbul 1937.
- BİGD, 23 Ekim 1955 Genel Nüfus Sayımı, Ankara 1961.
- BİGD, Seyhan Vilayeti 1935 Genel Nüfus Sayımı, İstanbul 1937, s.5.
- Bayraktar, H., 2007. "Kırım ve Kafkasyadan Adana Vilâyeti'ne Yapılan Göç ve İskânlar (1869-1907)", Türkiyat Araştırmaları Dergisi, s.22.
- BOA, DH.MKT, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Dahiliye Nezareti Mektubî Kalemi.
- BOA, Y.PRK.KOM, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Yıldız Perakende Evrakı Komisyonu.
- Behar, C. (1996), Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye'nin Nüfusu (1500-1927), Ankara, Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları.
- Castles, S. ve Miller, M. J. (1998), The Age of Migration, Mcmillan, London.
- Çelik, C. (2012), "Göç, Kentleşme ve Din", Din Sosyolojisi, (Ed.N. Akyüz, İ. Çapcıoğlu), Ankara, Grafiker Yayınları, s.297-306.
- Çağlar, A. (2011), Türkiye'de Sığınmacılar, Sorunlar, Beklentiler ve Sosyal Uyum, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Çiçekli, B., 2013, Yabancılar ve Mülteciler Hukuku, Ankara, Seçkin Yayınevi.
- Dahiliye Vekaleti, İdare Taksimatı, İstanbul 1933.
- Darkot, B., "Adana", İslam Ansiklopedisi, C.1, İstanbul 1965.
- DİE. (2002), 2000 Genel Nüfus Sayımı: "Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri"-01 Adana, Ankara, DİE Matbaası.
- Duru, B. ve Alkan, A. (2002), 20. Yüzyıl Kenti, Ankara, İmge Kitapevi.
- Doğan, İ. (2012), Sosyolojik Kavramlar ve Sorunlar, Ankara, Pagem.
- Demirtaş, M. (2009), "Kırım Savaşı ve 93 Harbi Sürecinde Osmanlı Memleketine Gelen Göçmenlerin Sevk ve İskânları." Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, s.215-238.

- Develioğlu, F., (1996), Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara, Aydın Yayınevi.
- Erdoğan, T. (2017), Göç ve Göçmen Kavramlarının Analizi. (Ed. Alaattin Aköz ve Doğan Yörük) (s.13-28), Palet Yayınları.
- Esen, A. ve Duman, M. (2016), Türkiye’de geçici koruma altındaki Suriyeliler; Tespitler ve öneriler, İstanbul, Aryan Basım Tanıtım ve Matbaa.
- Erder, S., (2006), Refah Toplumunda Getto, İstanbul, Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Ener, K., (1939), “Adana Çiftçiliğinin 80 Yıllık Yakın Tarihi Üzerine Etütler”, Görüşler, s.17.
- Ener, K., (1960), Tarih Boyunca Adana Ovasına (Çukurova’ya) Bir Bakış, s.13-15.
- Ener, K., 1978, Adana Tarihine ve Tarımına Dair Araştırmalar, İstanbul, s.108.
- Falco, C., Galeotti, M. and Olper, A. (2019), Climate change and migration: Is agriculture the main channel, Global Environmental Change, s.59.
- Günay, E., D. Atılğan ve E. Serin (2017), “Dünyada ve Türkiye’de Göç Yönetimi”, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, (s.37-60).
- Göney, S., 1976, Adana Ovaları (1), İstanbul.
- Heywood, A. (2013), Küresel Siyaset. (Çev. Nasuh Uslu, Haluk Özdemir), Ankara, Adres Yayınları.
- Kırımlı, H., “Kırım”, DİA (Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi) (25), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2002, s.458.
- İşık, Ş. (2005), “Türkiye’de Kentleşme Hareketleri ve Kentleşme Modelleri”, İzmir, Ege Coğrafya Dergisi, sayı,14, (s.57-71).
- IOM (Uluslararası Göç Örgütü) (2009), Göç Terimleri Sözlüğü, Cenevre; IOM, (Yayın No:18).
- Bozkurt, İ., Bozkurt, B. ve Hasgöl, S., Salnâme-i Vilayet-i Adana-1287, (s.96).
- İsbir, E.G. (1991), Şehirleşme ve Meseleleri., Ankara, Gazi Büro Yayınları, (2. Baskı)
- İpek, N. (1994), Rumeli’den Anadolu’ya Türk Göçleri, 1877-1890, Ankara, Türk Tarih Kurumu.
- İlbaşı, T. ve Çakır S. (Danışman), Antalya’da Gecekondu Ailelerinin Kentleşme Süreci ve Sosyo-Ekonomik Yapıları (Ahatlı Mahallesi Örneği) SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Bitirme Tezi, (s.76), Isparta, 2010.
- İstanbul Üniversitesi Tarih Dergisi, (s.32), İstanbul 1979.
- İçduygu, A. ve Sirkeci İ. (1999), “Cumhuriyet Dönemi Türkiye’sinde Göç Hareketleri”, 75 Yılda Köylerden Kentlere, Oya Baydar, İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları.
- İçduygu, A. (2008). Uluslararası göç ve Türkiye: 2000’li yıllar. İstanbul: TÜSİAD Yayınları.
- Kara, H., “Çukurova’da Pamuk”, A.Ü.D.T.C.F. Coğrafya Araştırmaları Dergisi, (s.7) (1975).
- Kıray, M.B. (2003), Kentleşme yazıları, İstanbul, Bağlam yayınları.
- Karpat, K.H. Osmanlı Nüfusu (1830-1914), Demografik ve Sosyal Özellikler, (çev. Bahar Tırnakçı), Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 2003.
- Kurt, Y., Çukurova Tarihinin Kaynakları (1), “1525 Tarihli Adana Sancağı Mufassal Tahrîr Defteri”, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 2004.
- Karpat, K.H., “Osmanlı Devleti’nde 19. Yüzyıldaki Nüfus Hareketleri”, Osmanlı Nüfusu (1830-1914) Demografik ve Sosyal Özellikleri, (çev. Bahar Tırnakçı), İstanbul 2003.
- Keser, İ., (2006), “Kentsel Dinamikler ve Kamusal Alanın Farklılaşması, Adana Nusayrileri”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kanat, C., “Memlukler ve Çukurova”, “Efsaneden Tarihe Tarihten Bugüne Adana Köprü Başı,” (Haz. Erman Artun-M. Sabri Koz), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2000.
- Kurt, Y., “Ramazanoğulları Beyliği”, Türkler, C.6, Ankara 2002, (s.821).
- Kıray, M., “Sosyo-Ekonomik Hayatın Değişen Düzeni; Kendiliğinden Dört Köyün Monografik Karşılaştırması”, Değişen Toplum Yapısı (Toplu Eserleri 3), İstanbul 1998, (s.174).
- Keser, İ., (2006), “Kentsel Dinamikler ve Kamusal Alanın Farklılaşması, Adana Nusayrileri”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karakuş, M., Aydın K., Baykam, Z., Ergün, H., Teymen B., Yılmaz, R. A. , Yüzeroğlu H., (1999), “Sanayi”, Adana Güçbirliği Vakfı (komisyon) Adana Sosyo-Ekonomik Rapor içinde, Çukurova Üniversitesi.

- Karabey, H. (1980), Kentsel olgu, (1) Baskı, Ankara, Kent Matbaası.
- Keleş, R. (2013), Kentleşme politikası, (12) Baskı, Ankara, İmge Kitapevi.
- Keleş, R., (1974), “Şehirleşmede Denge Sorunu”, İstanbul, Mimarlık Dergisi, sayı; 37, (s.87-114).
- Keleş, R., (1996), Kentleşme Politikaları, Ankara, İmge Yayınevi.
- Lee, E.S., (1966), A Theory of Migration Demography, 3 (1), (s.47-57).
- MDP–Migration Data Portal (2020). International students, Key Trends. https://www.migrationdataportal.org/international-data?i=stud_in_&t=2021 (Erişim tarihi: 7.7.2024.)
- Mutluer, M. (2003), Uluslararası Göçler ve Türkiye, İstanbul, Çantay.
- Özmen, Ü., Kent Kent Türkiye, Adana, Pamukbank Yayını, Ankara 1968.
- Özmen, Ö., “Adana’nın Tarihsel Yapı Dokusu, Kaleler, Kervansaraylar-Hanlar ve Camiler”, Efsane-den Tarihe Tarihten Bugüne Adana Köprü Başı, (Haz. Erman Artun-M. Sabri Koz), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2000.
- Olca, Z. (2012), “Mülteci-Göçmen Belirsizliğinde İklim Mültecileri”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı, 99, (s.230-240).
- Özer, İ. (2004), Kentleşme ve kentleşme ve kentsel değişim, Ankara, Ekin Kitapevi.
- Öztekin, S., (2016), AB, ABD ve Türkiye’nin Göç ve Sosyal İçerme Politikalarının Analizi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Özkalp, E., (1995), Sosyoloji Giriş, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Petersen, W., (1958), “A General Typology of Migration”, Amerikan Sociological Review, Vol, 23, No. 3 (Jun.1958), (s.256-266).
- Pirenne, H., (1994), Ortaçağ kentleri ve kökenleri ve ticaretin canlanması. 4. Baskı, Ankara, İletişim Yayınları. Bookchin, M. (1999). Kentsiz kentleşme. 1’inci baskı, İstanbul, Ayrıntı Yayınları.
- Ravenstein, E. G. (1885). The Laws of Migration Journal of the Statistical Society of London, 48 (2), (s.167-235), Published By, Oxford University Press.
- Sencer, Y., (1979), Türkiye’de Kentleşme, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Sümer, F., (1963), “Çukur-Ova Tarihine Dair Araştırmalar (Fetihden XV. Yüzyılın İkinci Yarısına Kadar)”, Tarih Araştırmaları Dergisi, (s.1).
- Somuncu, M., (2005), Aladağlar, Yaylacılık ve Dağ Göçebeliği Konusunda Bir Araştırma, Ankara; Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Sezal, İ., (1997), “Göçler ve şehirleşemeyen şehirler”, II. Ulusal Sosyoloji Kongresi Toplum ve Göç, Ankara, Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları.
- Saydam, A., (1997), Kırım ve Kafkas Göçleri (1856-1876), Ankara, TTK.
- Saydam, A., (1999), “Kırım ve Kafkasyadan Yapılan Göçler ve Osmanlı İskân Siyaseti”, Osmanlı, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, (s.667).
- Sirkeci, İ. ve Yücesahin, M.M., (2014), Türkiye’de Göç Çalışmaları, Göç Dergisi, (1), (s.1-10).
- Seyhan Belediyesi, 2020-2024 Stratejik Plan, Adana. <http://www.seyhan.bel.tr/2020-2024-stratejik-plan.pdf> (Erişim tarihi: 30.11.2024).
- Salname-i Vilayet-i Adana-1309, (s.1).
- Şahin, Y., (2010), Kentleşme Politikası, Trabzon, Murathan Yayınevi.
- Şeker, D. ve Uçan, G., (2016), Göç Sürecinde Kadın, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (14), (s.197-212).
- Topçuoğlu A.R., (2015), Düzensiz Göç; Küreselleşmede Kısıtlanan İnsan Hareketliliği, Küreselleşme Çağında Göç, Kavramlar, Tartışmalar (s.501-518), (Der. S. Öner, N. Aslı Şirin Öner), İstanbul, İletişim Yayınları.
- T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı. T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı: <https://www.goc.gov.tr/multeci> (Erişim tarihi: 10.01.2025).
- Tümtaş, M.S. ve Çelikkaleli Ö., (2014), “Kente Göç Sosyal Dışlanım ve Ergenlerdeki Psikolojik Belirtileri”, (Ed.) Keçeli, A. ve Çelikoğlu, Ş. Kent Çalışmaları I, Detay Yayıncılık, Ankara, (s.41-66).
- Topçu S. ve Beşer A., “Göç ve Sağlık. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi”,

- 2006;10 (3) (s.37-40).
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2024), Nüfus İstatistikleri Portalı. <https://www.tuik.gov.tr/> (Erişim tarihi:1.12.2024).
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023). İç Göç İstatistikleri. <https://www.tuik.gov.tr/> (Erişim tarihi: 1.12.2024).
- Toros, T. Seyhan Cumhuriyetin 15 Yılı içinde, İstanbul 1938, (s.43-44).
- Toksöz, M.ve Yalçın, E., “Modern Adana’nın Doğuşu ve Günümüzdeki İzleri”, Abdullah Kuran için Yazılar, (Haz. Çiğdem Kafescioğlu, Lucienne Thys şenocak), İstanbul 1999.
- Türk Ziraat Tarihine Bir Bakış, İstanbul 1938, (s.129).
- Tekeli İ., (2010), Konut Sorununu Konut Sunum Biçimleriyle Düşünmek, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- TUİK, Nüfus Sayımları, Adrese Dayalı Nüfus.
- UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (2018). Global education monitoring report 2019: migration, displacement and education: building bridges, not walls. <https://en.unesco.org/gem-report/report/2019/migration> (Erişim tarihi:7.07.2024).
- Uzun, H., (2004), 1919-1950 Yılları Arasında Türkiye Yunanistan İlişkileri. Gazi üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (2), (s.35-50).
- Üner, S., (1972), Nüfusbilim Sözlüğü, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Ünal, A., (2000), “Adana’da Kizzuwatna Krallığı Taş Devrinden Hitit Devleti’nin Yıkılışına Kadar Adana ve Çukurova Tarihi”, Efsaneden Tarihe, Tarihten Bugüne Adana, Köprü Başı, (Eds, S. Koz-E. Artun), İstanbul, (s.43-69).
- Yurt Ansiklopedisi, “Adana”, C.I, İstanbul 1981.
- Yurt Ansiklopedisi (1981), Cilt 1, Anadolu Yayıncılık A.Ş., İstanbul.
- Yurt Ansiklopedisi, “Adana”, (s.22).
- Yılmaz, F., (2008), Avrupada Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığı. Ankara, USAK Yayınları.
- Yenigül, S.B., (2004), “Göçün Kent Mekânı Üzerine Etkileri”, Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 18 (2), (s.273-288).
- Yurt Ansiklopedisi (1981), Cilt 1, Anadolu Yayıncılık A.Ş. , İstanbul.
- Yurt Ansiklopedisi, “Adana”, (s.121), Ankara 1994, (s.100).
- Yurt Ansiklopedisi, “Adana” 1994, (s.20).
- Adana Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Erişim adresi: <https://adana.csb.gov.tr/ilimizi-taniyalim> (Erişim tarihi: 05.01.2025).
- Harita, Erişim adresi: <https://www.harita.gen.tr/> (Erişim Tarihi: 23.05.2024)
- Kent Mühendislik, Harita, İnşaat, Müşavirlik, Gayrimenkul ve Yatırım Danışmanlığı, Erişim adresi: <https://www.kentmuhendislik.com/sehir-plani-nedir-nasil-planlanir/> (Erişim Tarihi: 09.08.2024).
- Mynet haber sitesi, Erişim adresi: <https://www.mynet.com/dijital-gocebe-nedir-nasil-olunur-dijital-gocebe-meslekleri-maaslari-vizesi-ve-sartlari-> (Erişim Tarihi: 27.7.2024).
- Nüfusuna com. sitesi, Erişim adresi: https://www.nufusune.com/49-adana-seyhan-pinar-mahalle-si-nufusu#google_vignette (Erişim Tarihi: 26.7.2024)
- Politik Yol haber sitesi, Erişim adresi: <https://www.politikyol.com/turkiyede-yabanci-ogrenci-sayisi-1-milyonu-gecti> (Erişim Tarihi: 7.07.2024).
- Türkiye İstatistik Kurumu, Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kent-Kir-Nufus-İstatistikleri-2022-49755c> (Erişim Tarihi: 09.08.2024).
- UNHCR, Erişim adresi: <https://www.unhcr.org.tr> (Erişim Tarihi: 22.05.2024)